

SENSURVEILEDNING

Emnekode og navn: PSYPRO4601	Semester / År / Eksamenstype: Vår/ 2023/ Skriftlig hjemmeeksamen, en uke
<p style="text-align: center;">Oppgave:</p> <p>Oppgave 1: Hvordan kan man som psykolog jobbe for å fremme emosjonsregulering hos barn og unge?</p> <p>Oppgave 2: Case: Petra, 12 år</p> <p>Du jobber som psykolog ved Barne- og familietjenesten (BFT) i Trondheim kommune. Spesialpedagog ved Nordbotten skole har tatt kontakt for å drøfte en sak med deg som skolen ønsker å henvise.</p> <p>Petra er ei 12 år gammel jente som går i 7.klasse. Hun har flere ganger blitt drøftet i lærermøter, uten at hun tidligere har blitt henvist til BFT. Over flere år har lærerne beskrevet henne som litt urolig, spesielt i felles gjennomganger og innlæring av nytt fagstoff. Men det siste skoleåret har hun vist økende uro og konsentrasjonsvansker. Hun virker å få gjort lite i timene og lærer må stadig innom for å hjelpe henne. Hun spør aldri om hjelp selv og lærer er usikker på om hun vet hva hun skal gjøre. Da hun var yngre, måtte en lærer ofte sette seg ved siden av henne i samlingsstunder, for at hun skulle få med seg det som skjedde. Det som gjør lærerne ekstra bekymret for Petra nå er at hun det siste året ikke alltid har gjort leksene sine. Hun har heller ikke alltid med seg bøker, gymtøy eller nødvendig utstyr på turdager. Petra sier hun har glemt det, det har også skjedd at lærer må dele sin matpakke med henne på tur. Petra har hatt mer fravær den siste tiden.</p> <p>Lærerne synes Petra er ei hyggelig jente. De ser at hun liker godt å få skryt, og stråler når hun får være i sentrum. Dette har det vært mindre av i 7.klasse, lærer har merket seg at det tidligere gode humøret er mindre til stede, og hun trekker seg tilbake og er mer taus nå. Hun opplever å være trøtt i perioder. Læreren er litt usikker på hvor hun står sosialt med tanke på vennskap. Lærer ser at flere medelever trekker seg unna henne. I sosiale undersøkelser ser man at få medelever velger Petra som lekekamerat eller arbeidspartner. Lærer vet ikke helt hvorfor, men har heller ikke satt i gang noen undersøkelser rundt dette.</p> <p>Skolen har nylig fått vite at Petras foreldre har flyttet fra hverandre. Etter samlivsbruddet har Petra bodd sammen med sin mor, og det er alltid mor som kjører henne til skolen. Far har ikke lærer sett på lenge, han møter ikke til foreldresamtaler. Til helsesykepleier hadde Petra fortalt at hun ikke kan bo hos far fordi han ikke er frisk. Petra var usikker på hva som feiler han og hvorfor han ikke kan møte henne. Hun har ved et par anledninger gitt uttrykk for at hun kjenner på en klump i brystet, og at hun var bekymret for at noe skulle skje med faren når hun ikke var sammen med han. Hun prøver å ikke tenke så mye på dette.</p> <p>På sist foreldresamtale formidlet mor at det var vanskelig å få dattera på skolen, Petra vil gjerne være hjemme sammen med mor. Skolearbeid skaper mye konflikter på hjemmebane om ettermiddagene, og mor sier at hun nesten har gitt opp å få jenta til å fokusere og gjennomføre alle oppgavene. Mor sier at det alltid har vært vanskelig å få Petra til å gjøre lekser, og det har ikke blitt lettere nå når leksene har blitt flere og vanskeligere. Petra</p>	

glemmer fort det hun har lært, og gråter når hun ikke får det til. Petra har vansker med å sovne på kveldene, hun er ofte seint i seng og vil helst ligge på mors rom om nettene. På fritiden spiller Petra kornett i korpset. Mor forteller at hun trives godt på øvingene og liker seg aller best i pausene. Petra har alltid vært litt klomsete og hun har vansker med å holde takten når de går i tog.

I forbindelse med drøftingen blir du med inn i 7.klasse for å observere Petra. Du ser ei jente som kikker ut av vinduet mens lærer går gjennom nytt kapittel i matematikk. Når klassen skal regne oppgaver selv, er hun opptatt med noe i penalet sitt og etter hvert vandrer hun i klasserommet. Hun er et par ganger innom vasken for å vaske hendene, og bruker en del tid til å såpe dem inn. Hun ser ikke ut til å forstyrre de andre medelevene noe særlig når hun er ute og går.

Til høsten starter Petra på ungdomsskolen og skolen er bekymret for hennes utvikling. De henviser med dette saken til deg.

Oppgave 2

a) Lag en kasusformulering hvor du gjør rede for din forståelse av Petras vansker og drøft aktuelle diagnostiske tilstander på akse 1. Gjør rede for aktuelle tilstander på akse 5.

b) Hva ville vært aktuelle behandlingstilnærminger i denne saken? Gjør rede for tiltak både på individ- og systemnivå og begrunn svaret ditt.

Relevant pensumlitteratur:

Alt av pensum samt kunnskaper fra basalemnene.

Eksamenskrav:

Generelle krav: I samtlige oppgaver skal kandidaten utføre en vitenskapelig drøfting. Med vitenskapelig drøfting menes å sette ulike perspektiv opp mot hverandre, belyse fortrinn og svakheter, hva som taler for og hva som taler mot det som drøftes. Påstander skal i hovedsak være dokumenterte med riktig kildehenvisning.

Eksempel: Fordelen med å bruke kognitiv terapi i denne saken er at den er tidsavgrenset og muliggjør endring i pasientens tankesett (Kendall, 2010), men studier har vist begrenset effekt av en slik tilnærming (Ross et al, 2012). Dette kan skyldes...

Psykodynamisk terapi, og da særlig korttidsterapi kan være en metode som..., men i forhold til kognitiv terapi vil man ikke fokusere like mye på endring i tankesett....

Man kan drøfte fordeler/ulemper, styrker og svakheter i samme avsnitt, eller eksempelvis med fordeler og ulemper i egne avsnitt. Det som er viktig er at drøftingen er tydelig og eksplisitt.

Mangel på drøfting i en oppgave skal føre til ikke-bestått da studenten i så fall ikke besvarer oppgaven.

I alle oppgavene har kandidaten lov til å gjøre prioriteringer og avgrense seg, men denne avgrensningen må være faglig fornuftig og være forståelig fra et faglig ståsted.

Alle oppgaver må være besvart og bestått for å bli vurdert som bestått på hele eksamen.

Oppgave 1. Studenten bes om å gjøre rede for hvordan psykologer kan jobbe for å fremme emosjonsregulering. Det forventes at studenten definerer viktige begreper (som emosjoner, emosjonsregulering), og gir en god oversikt over relevant og forskningsbasert kunnskap om emosjonsutvikling hos barn. Dette innebærer at det også kreves at man er innom normalutvikling og hvilke faktorer som kan påvirke utviklingen. Bruk av teorier og modeller vil ikke være avgjørende, men en styrke for oppgaven. På samme måte kreves det at studenten har oversikt over hva som skaper og hindrer god emosjonsregulering. Det forventes at studenten har med eksempler/behandlingsmetodikk for hvordan jobbe med temaet, hvilke metodikker som foreslås vil være avhengig av hvilke emosjoner studenten har fokus på. Metodikk kan være behandling, foreldreveiledning (både generelt og aktuelle programmer), men også helsefremmende og forebyggende perspektiv kan være aktuelt å ha med, men sistnevnte er ikke tilstrekkelig som eneste forslag.

Oppgaven gir stor frihet med tanke på hvordan den skal løses, Kvalitet på oppgaven vil være avgjørende, om studenten klarer å se helheten og trekke inn flere perspektiver og fange bredden.

Oppgave 2

a) Det bes om å lage en kausformulering, hvor student må samle informasjonen på en systematisk måte for å forstå utviklingen og opprettholdelse av problematikken. Det er sentralt at studenten viser forståelse for at det er en *kombinasjon* av genetiske, biologiske, sosiale, kognitive og miljømessige faktorer, og *ikke en enkeltfaktor*, som gir psykiske vansker. Det er også sentralt å få fram hvilken funksjon kausformuleringen har i å «skreddersy» behandling.

Det er en styrke om studenten viser forståelse for at pasienten og foresatt bør involveres i å lage kausformuleringen (jmf pasientrettighetsloven).

Videre skal studenten gjøre rede for sin forståelse av saken og drøfte aktuelle diagnostiske tilstander på akse 1. Avgrensingen til denne aksen er gjort for å hjelpe studenten til å fokusere på det mest vesentlige. På akse 1 vil det forventes at hyperkinetisk forstyrrelser (ADHD/ADD), affektive lidelser og angst (evt tvang) er en del av drøftingen. Men det gis frihet til å avgrense, samt drøfte, ulike andre tilstander så lenge dette følger et logisk resonnement. F, R og Z kan benyttes som diagnosekategorier, da dette viser til undervisning i aksesystemet. Likevel vil det være en svakhet om studentene begynner å drøfte kapittel Z, da F og R har forrang. Til nød kan aktuelle symptomdiagnoser under R nevnes, men det skal være mer enn nok info i kasuset til at studenten kan fokusere på kapittel F. Studenten bes om å gjøre rede for aktuelle tilstander på akse 5, det er ikke nødvendig med drøfting av dette. Det godtas også at akse 5 tilstander beskrives som del av kausformuleringen.

Det er viktig at studenten drøfter og viser evne til å sette diagnoser opp imot hverandre og se hva taler for og hva taler mot de ulike diagnosene. Hvis det bare er beskrivelser av aktuelle diagnoser, vil dette kunne føre til ikke-bestått. Studenten kan gjøre antagelser om behov for videre undersøkelser, men dersom det legges til for mye informasjon i kasus som gjør at drøftingen snevres inn, vil dette kunne føre til ikke-bestått. Drøftingen skal være bred og basert på aktuell diagnostikk. Det vesentlige er at studenten evner å vise sin forståelse av case og kunne sette det i lys av aktuell diagnostikk og innvirkende faktorer.

b) Studenten skal gjøre rede for behandlingstilnærminger basert på hva som er vurdert i kausformulering og i diagnostisk drøfting i oppgave 2a. Her gis stor frihet med tanke på tiltak, men det kreves at man gjør rede for tiltak både på individ- og systemnivå for å bestå oppgaven. Det skal være en god sammenheng mellom studentens forståelse av vansker og de foreslåtte tiltakene i saken. Behandlingstiltakene som foreslås skal være evidensbaserte. Studenten skal kunne begrunne sine valg av behandlinger. Her vil kvaliteten på drøftingene være med å avgjøre hva som er en sterk og en svakere besvarelse.

Karakterbeskrivelse:

Betegnelse	Generell kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier	Fagspesifikk beskrivelse med relevans for vurdering av besvarelser/arbeider med bestått/ikke bestått
Bestått	Kunnskapsmengde (teoretisk/empirisk) Innsikt (oversikt/forståelse) Fremstilling (struktur/begrepsapparat) Bruk (selvstendighet/originalitet)	Besvarelsen/arbeidet reflekterer tilstrekkelig relevant kunnskapsmengde og oversikt/forståelse av fagområdet. Besvarelsen/arbeidet er strukturert og har et noenlunde konsist begrepsapparat. Besvarelsen/arbeidet dokumenterer en viss grad av selvstendighet og evne til å trekke egne konklusjoner.
Ikke bestått	Mangler vesentlige kunnskaper. Utilfredsstillende fremstilling med klare feil og mangler	Besvarelsen/arbeidet reflekterer dårlig generell kunnskap og/eller faller på siden av oppgaven. Fremstillingen er ustrukturert, mangler oversikt over fagområdet og inneholder mange direkte feil.

Faglærer / oppgavegiver:

Navn: Cathrine Helle Sneisen

Sted / dato: Trondheim/april 23